

«Καζιμίρ και Καρολίνα» του Εντεν Φον Χόρβατ από το ΘΟΚ

Μετάφραση: Ειρήνη Χατζηκυπρή

Σκηνοθεσία: Φρανκ Χένικ

Σκηνικά-κοστούμια: Φρανκ Χένικ

Μουσική: Σάββας Σάββα

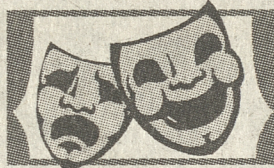
Χορογραφίες: Κλερ Μέρτσαρντ-Ανδρέου

Παίζουν: Σταύρος Λούρας, Στέλλα Φυρογένη, Ευτύχιος Πουλλαΐδης, Αντώνης Κατσαρής, Βαρνάβας Κυριαζής, Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, Έλενα Παπαδοπούλου, Λέα Μαλένη, Βίβιαν Νικολαΐδου, Μιχάλης Μουστάκης, Λέτα Πασχούλα.

Πλησιάζω στο τέλος της δεύτερης μου ηθεϊας ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΘΟΚ και είχα καταφέρει μέχρι τώρα ν' αντισταθώ στον πειρασμό να γράψω για κάποια παραγωγή του, θεωρώντας ότι είμαι συνυπεύθυνη και μερικές φορές συνένοχη. Αυτή τη φορά όμως, παρακάμπτω τις δεοντολογικές επιφυλάξεις για να εκφράσω το θαυμασμό μου για την τελευταία παραγωγή του ΘΟΚ, το «Καζιμίρ και Καρολίνα» του Εντεν Φον Χόρβατ. Το έργο του Χόρβατ με γοήτευσε από τη στιγμή που το διάβασα. Εξέπεμπε μια μαγεία κινηματογραφική. Η ψευδαισθηση της χαράς έσμιγε με την πραγματικότητα της θλίψης. Στις σελίδες του άναβαν τα φώτα του λαϊκού πανηγυριού, περνούσε το ωραίο ζέππελιν, άνοιγε η αυλαία του θεάτρου των τεράτων. Η ματιά μου ταυτιζόταν μ' εκείνη της Καρολίνας από το έργο που επιλέγει να βλέπει τα όμορφα και τα συναρπαστικά αρνούμενη

τις πικρές αλήθειες του Καζιμίρ.

Ο «πατέρας» της παράστασης του ΘΟΚ, ο σκηνοθέτης, σκηνογράφος και ενδυματολόγος Φρανκ Χένικ σκλήρυνε και αφαίρεσε πολλά από τα στοιχεία της λαϊκής γιορτής βγάζοντας την κοινωνική διάσταση του έργου στην επιφάνεια της παράστασης, πάντα μέσα από τα προσωπικά μοτίβα των ηρώων. Τα μοτίβα αυτά ποίκιλλαν από τη μελαγχολική λυρικότητα μέχρι την απότομη τραγικότητα, από το καμπαρέ των ηθών μέχρι τον κοινωνικό οραματισμό. Ο Χένικ αναλύει το κείμενο με εξαιρετική ευαισθησία και το συνθέτει με εντυπωσιακή επαγγελματική δεξιότητα. Το γεγονός ότι η εικαστική μορφή της παράστασης ήταν πλήρως ταιριαστή με το περιεχόμενο των ιδεών ανέβαζε τη λειτουργικότητα του σκηνικού στο επίπεδο των απόλυτων αξιών της παραγωγής. Η γνώση της απεικονιζόμενης πολιτικής και πολιτιστικής πραγματικότητας εκ μέρους του σκηνοθέτη δεν απομάκρυνε το έργο από το θεατή και δεν το καθήλωνε στο χρόνο και το χώρο της καταγωγής του. Ο Χένικ συμπυκνώνει τον ιστορικό χρόνο και το εθνικό χρώμα του έργου σε μερικές μόνο, σημαδιακά τοποθετημένες, λεπτομέρειες της παράστασης, αφήνοντας τη διαχρονικότητα και την τυπολογία των προσώπων και των γεγονότων να γυρίζουν στη σκηνή όπως τα τρενάκια του λούνα-

παρκ. Ο σκηνοθέτης ευτύχησε στις υποκριτικές δυνάμεις που είχε στη διάθεσή του, όμως η δουλειά που έκανε με κάθε ηθοποιό είναι εντυπωσιακή. Συχνά βλέπεις τους καλούς ηθοποιούς του θιάσου του ΘΟΚ να παίζουν με κάποιο είδος «ατομιστι-

κής» υποκριτικής, όπου ο καθένας επενδύει το ταλέντο του και την τεχνική του στη δημιουργία έντονης σχέσης μεταξύ του εαυτού του και του κοινού και δε σκοτίζεται ή συνειδητά απέχει από την προσπάθεια δημιουργίας σχέσεων με τους συνυπάρχοντες μαζί του στη σκηνή συναδέλφους. Στο «Καζιμίρ και Καρολίνα» ο σκηνοθέτης θύμισε στους ηθοποιούς πως πρέπει να ενώνονται στη σκηνή με τους «συμπαίκτες» τους σε ψυχολογικά σύνολα, σε συναισθηματικά σύνολα σε εικαστικά σύνολα. Συντονίζονται εκπληκτικά χαμόγελα, ματιές, βηματισμοί, συναισθήματα, διαθέσεις. Τέτοια παράσταση συνόλου έχει καιρό να δούμε στη σκηνή του ΘΟΚ, παρόλο που τα πρόσωπα του Χόρβατ είναι μονάδες, μοναχικές μονάδες εν κινήσει, που η καθεμιά πάνω στο αλογάκι της γυρίζει στο καρουσέλι της τύχης. Οι σχέσεις που έστησε μεταξύ των προσώπων ο σκηνοθέτης και οι ακολουθούντες τον ηθοποιό είναι λεπτές, αλλά ευανάγνωστες. Μέσα από τη γλώσσα των σωμάτων, από την τοποθέτηση και την κίνηση των φιγούρων στα διάφορα

επίπεδα της σκηνικής κατασκευής, ο σκηνοθέτης και οι ηθοποιοί του συμπληρώνουν την φτιαγμένη εν πολλοίς από κλισέ αποφθέγματα γλώσσα του Χόρβατ. Συνειδητά και πεπεισμένα συμμετέχει σ' αυτό το παιχνίδι σχέσεων, συναισθηματικών απομακρύνσεων και πλησιασμάτων ο πολύ καλός Βαρνάβας Κυριαζής, ποιοτικό το παίξιμο του Σταύρου Λούρα, διάχυτη και μεταδοτική η μελαγχολία του Καζιμίρ. Εξαιρετική η Στέλλα Φυρογένη ως Καρολίνα, με σπάνια πλαστική εκφραστικότητα, προκλητική και λυρική συνάμα. Λαμπρό το νούμερο του Μιχάλη Μουστάκα. Ωραίες μορφές έφτιαξαν ο Ευτύχιος Πουλλαΐδης και ο Αντώνης Κατσαρής. Γόνιμη στάθηκε η συνεργασία με το Χένικ για τον Αχιλλέα Γραμματικόπουλο και την Έλενα Παπαδοπούλου. Ευδιάκριτη ανταπόκριση στις σκηνοθετικές οδηγίες φαίνεται στις μορφές που έφτιαξαν η Βίβιαν Νικολαΐδου, η Λέα Μαλένη, η Λέτα Πασχούλα. Οι χορογραφίες της Κλερ Μέρτσαρντ-Ανδρέου έστησαν εντυπωσιακό καμπαρέ. Η μουσική του Σάββα Σάββα ολοκληρώνει την ταυτότητα της παράστασης. Πολύ καλό το βασικό του μοτίβο, προσωπικά όμως θα ήθελα πιο πλούσια μουσική επένδυση, μερικές σκηνές σαφώς ζητούσαν μουσικό φόνο.

Κάθε Παρασκευή και Σάββατο, λοιπόν, στην Κύρια Σκηνή του ΘΟΚ παίζεται μια ωραία παράσταση: «Καζιμίρ και Καρολίνα». **Νόνα Μολέσκη**